

סילבוס לקורס: מבוא לערבית-יהודית / Introduction to Judaeo-Arabic - שיעור

שם המרצה: ד"ר אבי טל

קורס מס': 631200501 שנת לימודים: תש"ף סמסטר: א' היקף שעות: שעתיים לתואר: ראשון

השיעורים יתקיימו בימי ב' בשעות 18:00-20:00
שעת קבלה: (בניין רוזנברג, חדר 106, יום ג', שעה 17:30, לפי תאום מראש בטלפון)
טלפון: 0529245102
דוא"ל: babatal1601@gmail.com
שם המתרגל: (אופציונלי)
התרגילים יתקיימו: (יום, שעה -אופציונלי)

דרישות קדם ודרישות נוספות:

חומר קריאה:

תיאור הקורס

סעיף זה יכלול את מטרות הקורס ותכניו. ניתן גם לכלול הסבר לגבי מהלך השיעורים (שטות הוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים וכד')

החלק התיאורטי: סקירת מאפייניה העיקריים של הספרות הערבית-יהודית ולשונה. לצד הדיון התיאורטי ייקראו וינותחו טקסטים בערבית-יהודית, למשל כתבי הרמב"ם (נפ. 1204). זאת לצד הקניית כלים בסיסיים לסטודנט בבואו לעסוק בתחום זה, כגון השימוש ב"מילון לטקסטים ערביים-יהודיים מימי הביניים". שיטת ההוראה היא שיתוף התלמידים בדיונים על הנושאים הנלמדים תוך כדי שימוש בטכנולוגיה כגון מצגות וסרטונים מהיטוב.

The theoretical part: Survey of the basic characteristics of the Judaeo-Arabic literature & language.

The practical part: Reading & analyzing texts in Judaeo-Arabic that reflect those characteristics, for example the works of Maimonides (d. 1204). In addition, this course will provide the student with the essential tools needed for accurate reading and comprehension, for instance using a dictionary for texts written in Judaeo-Arabic.

דרישות הקורס

רמת פטור בערבית; נוכחות חובה על פי דרישת האוניברסיטה; משלוח: הכנת טקסטים שיינתנו לתלמידים ובחינה בסוף הסמסטר בתאריך שייקבע על ידי האוניברסיטה (ציון הקורס הינו ציון הבחינה).

תכנית השיעורים :

מס' השיעור	תאריך	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1		הקדמה א': סקירה על התקופה המדוברת, הקהילות היהודיות וכדומה.	טקסטים בערבית- יהודית	
2		הקדמה ב': סקירה על התקופה המדוברת, הקהילות היהודיות וכדומה.	טקסטים בערבית- יהודית	
3		רב סעדיה גאון- מפעלו של מנהיג (הגות)	מחקריו של פרופ' חגי בן-שמאי ואחרים.	
4		רב סעדיה גאון- מפעלו של מנהיג (לשון עברית)	מחקריו של פרופ' אהרון דותן ואחרים.	
5		רב סעדיה גאון- מפעלו של מנהיג (פרשנות מקרא ותרגומו)	מחקריו של פרופ' מאירה פוליאק ואחרים.	
6		ר' יהודה חיוג'	מחקריו של	

	פרופסור נאסר בסל ואחרים.			
7	אבו אלפרג' הארון מחקריו של פרופסור אהרן ממן ואחרים.			
8	ר' יונה אבן ג'נאח מחקריו של פרופסור דן בקר ואחרים.			
9	ר' יהודה אבן בלעם מחקריו של פרופ' מערבי פרץ			
10	ר' יהודה הלוי מחקריו של פרופ' דניאל לסקר ואחרים			
11	ר' משה בן מימון מחקריו של פרופ' מיכאל שוורץ ואחרים			
12	ר' תנחום הירושלמי מחקריו של המרצה ואחרים			
13	קריאת כתב-יד ימי-ביניים באופן מודרך כתב-יד			
14	סיכום הסמס' ומתן דגשים לקראת הבחינה			

הערה: סדר השיעורים לפי תאריך הוא אופציונלי ונתון לשינויים בהתאם להתקדמות בכיתה.

ביבליוגרפיה (חלקית)

ספרים לשימוש במהלך הקורס

1. יהושע בלאו, דקדוק הערבית-היהודית של ימי-הביניים, ירושלים תש"ס².

2. ----, מילון לטקסטים ערביים-יהודיים מימי הביניים, ירושלים תשס"ו.

3. Joshua Blau, *The Emergence and Linguistic Background of Judaeo-Arabic*, Jerusalem 1999.

רקע על התרבות הערבית-היהודית בימי הביניים

1. Solomon Dov Goitein, *A Mediterranean Society: The Jewish Communities of the Arab*

World as Portrayed in the Documents of the Cairo Geniza, Berkeley-Los Angeles 1988.

מאמרים

1. חגי בן-שמאי, מפעלו של מנהיג – עיונים במשנתו ההגותית והפרשנית של רס"ג (אסופות ט), ירושלים

2015, עמ' 10-36 (מבוא + פרק א).

2. רינה דרורי, "על תפקידה של הספרות הקראית בתולדות הספרות היהודית במאה העשירית", דפים

למחקר בספרות, 9 (תשנ"ד), עמ' 101-110.

3. שרה סטרומזה, "דגם ספרותי כמסמך הסטורי: על הקדמותיו של רס"ג לפירושו למקרא", בתוך: דבר

דבור על אופניו, ירושלים 2007, עמ' 193-204.

4. אליעזר שלוסברג, "הספרות הערבית-היהודית בימי הביניים", טללי אורות, יא (תשס"ד), עמ' 167-222.